

TELEGRAFUL ROMAN.

еграфъль есе де дое орі не
тегнлъ: Меркере ші Сьмьтъа.
Презьмерационе се ваче дн
иш ла еспедитра фойей; не ача-
ла Ч. Р. поще, къ вані гата, прин
писори франкате, адресате кьтре
еспедитъръ.

N° 1. АН8Л8 I.

Презьль презьмерационе центръ
Синь есте не анъ 7. ф. л. м. е.; еар
не о жамьтате де анъ 3. ф. л. 30. пр.
— Центръ челевѣге гьрѣ аде
Трансилваніи ші центръ провинцие
дин Монархи, не анъ анъ 8. ф. л. еар
не о жамьтате де анъ 4. ф. л. —
Искрателе се пьтескъ къ 4. пр.
миръль къ слове миві.

Сивѣ 3. Іанварѣ 1853.

Денеше телеграфиче.

Триестъ. 7. Іанварѣ. Монтенегриніи аш ешитъ дин Завлиакъ, дьгъ че азь стрѣкатъ дитърѣице четъци. Къ доге ачестеа Търѣи п'а-варѣ кьрациѣ деа интра дн лъгьтър, темьндѣсе ка съ пѣ фие пьтлн-тълъ съвминатъ. Доі дн рѣделе Принципелъ дин Монтенегро, Ма-танъ Петровичи ші фѣлѣ сеъ сьгтѣ дн перѣклѣ де вѣацъ, дин касца франсоръ че азь примитъ. Паша дела Ськтарѣ а лъатъ офенсѣи де а ловѣ не Монтенегриніи, ші Омеръ Паша, каре прин ворвѣрѣ казъ а афьльбра тьрѣеле селе, дикъ пьлѣкъ кьтре мьци.

Парисъ 7. Іанварѣ. Амьбасадорѣ Австриѣ ші алъ Пьрсѣи днш детеръ ерѣ дитърѣатъльи Наполеоне аккредитѣвеле лоръ.

Трансилванія.

Телеграфъль

Афьльриле спирѣтъльи оменескъ дин тѣмьрѣле пѣстре се дѣмьл-рескъ зпеле песте алтеле, ші даъ оккасіоне ла алге афьльрѣ тотъ ре, маі тарѣ ші маі импортациѣ. Кьндъ аръ потѣ се се скѣле дин торѣи сѣ, речѣи ші Романѣи чѣи векѣ, карѣ сьгтѣ дитѣдеторѣи лъмѣи де аккъм, са, аръ сьгьриа де инаитърѣле челе џигантѣче че ле факъ побореле де асгьлѣ.

Къ адеврѣатъ есте таре ші мѣнълатъ афьлареа аккъмѣ магнетѣкъ, а пьрактѣлѣ де пьшкъ, а челеорѣкѣлѣ, а тѣлѣграфѣи, а телескопъльи, а вѣлонъльи, а потѣрѣи аьрѣлѣ, ші а о шѣ алге ассеменеа къ ка-чре се фьлѣще спирѣтъльи оменескъ; дар нѣчѣ зна пѣ се паре а стѣр-чѣе мѣраре маі адѣкъ декътъ афьлареа Телеграфъльи електро-маг-нетѣкъ, каре къ џудѣла фьлдерелѣ, прин аеръ, прин пьтлнѣтѣ ші не сьз пьрѣ, дьче шѣрѣ дела о марѣице а пьтлнѣтъльи пьпъ ла челеалатъ.

Декънд ачестѣ афьларе мѣнълатъ а дичевѣтъ а ваче сгомѣтъ дн лъме, о мьлѣице де газете цѣрмане, италѣице, францѣсе, ан-глѣче ш. ч. л. азь дитѣрѣмътѣтъльи пьтеле еї ші се иптѣларъ Телеграфѣи. Фѣндѣкъ ші газете пѣстрѣ, каре дичене аккъм а ведѣ лъмѣице, тре-вѣиа сѣ айъ зпѣ пьме, прин каре сѣ се кьпѣкъ ші сѣ се деосенѣкъ де алтеле, поі о вѣтезарѣмъ къ пьтеле де Телеграфъльи ром-панѣ. Нѣ маі дитѣрѣмъ ачѣи мотивеле каре неаъ дѣмьнатъ а да фѣиѣи пѣстре ачестѣ пьме; кредемъ дѣсѣ къ п'аръ фѣи де присѣсъ а да мѣиторѣлоръ о идеъ деспре дичевѣтъльи Телеграфъльи, ші деспре дѣмьнѣтърѣице ші десѣмърѣице че леа примитъ ачестѣ афьларе, пьпъ кьндъ а аажънѣсъ дн стаѣлѣкъ перфекціонѣи дн каре се афьль асгьлѣ.

Телеграфъль е о зѣчере гречѣескъ комъпъсъ, каре дѣсепнѣзъ о машипъ че скрѣе департе. Дичевѣтъльи лѣ се черде дн дитѣперѣ-кѣлѣ тѣмьлоръ де мьлѣтъ трекъци аи вьтърѣицеи векѣи. Исторѣиа гьсе-ще челе дѣпѣлѣ чѣркѣрѣи де телеграфѣи ла Троианѣ. Ценералеле Е-неа сьзѣе, къ с'азъ фькѣтъ чѣркѣрѣи де а еспрѣице, прин семне дн б-рекаре депьтгаре, лѣереле алафѣветъльи, ші къ ачестѣ чѣркѣрѣи аф-фостѣ порѣчѣи къ зпѣ ресьлатѣ зпѣи. Ачестеа чѣркѣрѣи с'азъ фькѣтъльи прин фокърѣи апрѣнсе не дѣлѣрѣи сѣѣ не локърѣи шесе ші слѣводе. Теле-графѣиа ачестѣ ера фѣрте недѣлѣицѣ; пьнтъръ кьчѣ, дьгъ че пѣ се потеа дитѣрѣвѣица декътъ пѣгѣтеа, ашѣи ера сьзѣвѣ ла тарѣ грѣз-тълѣи, дѣкѣтъльи дитрѣо пѣнте авѣи се семналіса агьтеа літере, ка сѣ потѣ комъпъсе вреѣ кѣтѣва ворѣе. — Полѣлѣи Исторѣкѣлѣ дескрѣе ѣ шѣлѣокъ къ каре с'а сьлѣцѣтъ Грѣчѣи спре а скрѣе департе; ассѣ-лѣи ші Івѣлѣ Чесаре ші Венѣцѣи не сьзѣвѣ къ Галѣи, стрѣмошѣи чѣи дѣлѣицѣлоръ, дѣкѣ къпѣшеа зпѣ мѣлѣокъ де а комъпъ-

Метѣдъль Грѣчѣлор ші алъ Галѣлоръ ста дн фокърѣи ап-

прѣнсе пѣгѣтеа, дар ші дн пѣше вьрне ашшезатѣ дн деосѣвѣте по-сѣиѣи не вьрѣрѣице тьрѣнѣлор.

Атѣлъ Грѣчѣи кьтъ ші Галѣи азъ афьлатѣ пьмаі сѣстеме де теле-графѣи; дар п'азъ фькѣтъльи ші чѣркѣрѣи пьрактѣче сѣре але пьне дн лъ-кьраре. Асгъ фѣлѣ артеа ачестѣа а телеграфѣи а рѣмѣасѣ ші ла алге попорѣе дн конѣлѣрѣи, пьпъ кьтре севѣрѣшѣлѣ сѣкълѣлѣ алъ 18-ле.

Метѣдъль де а семналіса, прин фокърѣи, шѣрѣи ші дѣтѣмьлѣрѣи, лъкъ кьпѣскѣтъльи лъкъ дитѣрѣвѣицѣтъльи Ромълии потѣрѣи де аккъм къ ок-касіонеа триестелоръ евенѣментѣе трекъте. Маі къ сѣмъ Ромълии мьнѣи дѣлѣ пьрактѣкаръ маі мьлѣтъ ші къ ресьлатѣ порѣчѣи дн тѣмь-пѣлѣ вьтѣлоръ че пьтаръ къ дартѣа контарѣи. Фаворатѣ къ посѣ-цѣицеа мьнѣлоръ, ашпрѣицеа фокърѣи не вьрѣрѣице лоръ, ші принтрѣ-ачестѣ семне се кьтъма ла арте, се дѣцѣица деспре венѣреа сѣѣ ашпрѣицеа вьрѣжмъшѣлѣ, прѣккъ ші деспре алге месѣре че тре-вѣиа а се лѣа дн ачеле дитѣрѣдѣрѣрѣи критѣче.

Перфекціонѣареа телеграфъльи, прѣккъ лъа кьпѣскѣтъльи побореле векѣи челе маі пѣше, а дичевѣтъльи кам одаѣтъ къ прѣрѣмьпѣреа рево-лѣциѣи францѣсе дела анъль 1789. Дѣкъ францѣосъ, ашме Класѣе Шап, а венѣтѣ ла идеъ де а корресѣицеа прин телеграфѣи къ зпѣи дин прѣиѣиѣи сѣи, карѣи лъкъиа дн депьтгаре де вреѣкѣтѣва ѳре де дѣп-сѣлѣ. Дьгъ че а вѣзѣтъ, къ мѣлѣчѣеле че ле а дитѣрѣвѣицѣтъльи спре ачестѣ сѣрѣшѣиѣ азъ зпѣ ресьлатѣ порѣчѣи, с'а ашкѣатѣ ка с'ѣшѣ фьлѣтѣвѣскѣ идеа сѣа ші дн шѣсоръ пьаре. — 1709. Дѣкъ адълѣрѣи націѣналі дин Парѣсѣ о дескрѣицеа деспре машипа сѣа, не каре ел а бѣтезатѣ дѣтѣлѣ телеграфѣи, ші тотѣ одаѣтъ ѣа сьзѣцѣрѣнѣтъ ші зпѣ планъ де а дѣтѣмеіа комъмънѣкаціѣи телеграфѣице спре сѣрѣ-вѣцѣлѣ статъльи. Дн анъль 1793. адънареа націѣнале а дѣсѣрѣчѣ-натѣ не Шап ка сѣ ашшезѣ чѣа дин тѣлѣи лѣицѣ телеграфѣице дела Парѣсѣ ла Ліле.

Пьнтъръ телеграфъльи лѣ Шап тревѣиа маі дѣтѣлѣ о касъ де об-сѣрѣвациѣне, ашшезатѣ не зпѣ локъ пьзѣмѣи дѣлатѣ, чѣ тотѣодатѣ ші слѣводѣ. Дѣсѣпра копѣрѣицѣлѣ касѣи ера дѣпѣцѣтъльи зпѣ сгьлѣлѣ, дн вьр-фѣлѣ кьрѣиа ера ашшезатѣ кьпѣлѣицѣи о вьрѣлѣ мѣшкѣтѣрѣи, каре ла фѣкаре капѣтѣ авѣа кьте зпѣ брацѣ ассеменеа мѣшкѣтѣрѣи. Бьрна къ брацѣеле селе потеа сѣ іа мьлѣте посѣиѣи, ші принтрѣачестеа се продъчеа о мьлѣице де фѣрте сѣѣ семне, каре дьгъ дѣвоіре по-теа сѣ дѣсѣмне атѣтеа еспресѣиѣи де ворѣе сѣѣ идее. Дн лъгьтърѣлѣ касѣи де обсѣрѣвациѣне се афьла алѣ телеграфѣи мѣкѣ, асѣменеа чѣ-лѣи маѣре де десѣпра копѣрѣицѣлѣ, ші ашгьндѣ ера зпѣици принтрѣлѣ мѣканѣицѣи зпѣиоръ, дѣкѣтъльи орі че фѣрте сѣѣ семне аръ ѣи воітѣ чѣ-нева сѣ продъкъ прин телеграфъльи чѣлѣ мѣкѣ, ачѣлеа се репрѣдъ-чеа ші прин чѣлѣ маѣре де афьарѣ. Пьнтъръ ка доі телеграфѣи пьшѣи дитрѣо лѣицѣ сѣ потѣ корресѣицеа дитрѣе сѣице, тревѣиа сѣ фѣлѣ дитрѣо депьтгаре дела 3-4. ѳре зпѣлѣ декътре алѣлѣ, ші сѣ се вѣѣѣ бѣне ші кьратѣ. Дн касѣа де обсѣрѣвациѣне а фѣкьрѣи телеграфѣи ера аш-шезатѣ доъ телескопѣе, зпѣлѣ кьтре телеграфъльи дѣианѣе ші ал-тѣлѣ кьтре чѣлѣ дин дьрѣпѣтъльи, ші орі че семнѣ вѣдеа зпѣ телеграфѣи къ фѣче алѣ телеграфѣи, тревѣиа сгьлѣлѣ факъ ші елѣ сѣре алѣ вѣдѣ чѣлѣ зрѣтѣрѣи. Ачѣстѣ лъграре тревѣиа сѣ о факъ фѣкаре телеграфѣи чѣлѣ мьлѣтъ дн тѣмьнѣ де 4. сѣкьнде, ші сѣ цѣпъ семнѣлѣ дн старѣа ачѣеа, пьпъ кьндъ вѣдеа къ ла имѣтѣтъльи телеграфъльи зрѣтѣрѣи.

Еслѣкаціѣнеа сѣѣ дѣсѣмьнареа фѣрмѣлоръ сѣѣ семне лоръ ера кьпѣскѣтъльи пьмаі ла атенѣеа капѣтеле фѣкьрѣи лѣицѣ телеграфѣице; ші фѣиѣндѣкъ фѣрмѣле ачестѣ продъсе прин телеграфѣи ера мьлѣте, дн кьтъ се потѣа скѣтѣва, де ачѣеа ші дѣсѣмьнареа лоръ се сѣлѣва дѣ-

деосебителе локзри сеѣ сконзри. Дн кнзлѣ ачеста кларѣ обсерваториї дела телеграфї, карї фичеа семтеле шї формуле, п'авеа нїчї экспозициѣ де шїрїле сеѣ депешеле каре тречеа прип линия телеграфїкѣ.
(ва зрѣа).

Дела побеле Сървлї 31 Декемврие 1852. Днпре мълеме датїне шї обїчеїри, че се гьсескѣ ла попорлѣ ромълѣ, есте і ачела де а колїнда ла Сербьтореа Нашерї Домълї, адекѣ ла рьчїлнѣ. Нѣ вомѣ черета аїчї днчепълѣ ачещї датїне, нїчї окказїнеа каре а фькзтѣ ка съ се паскѣ. Векїмеа еї есте ашїа де вързлѣ ка шї попорлѣ ла каре се афлѣ, шї нштеле еї де колден дрратѣ днцестлѣ де знде се траѣе. Ачестѣ обїчеїѣ пѣртѣ дн сїне аѣ характерѣ певїноватѣ, попларе шї тотѣ одатѣ релїцїосѣ.

Кѣ маре днтрїстаре амѣ въгатѣ де сѣмъ, кѣ ачестѣ обїчеїѣ нїкѣ шї фрѣмосѣ де а колїнда, не зпеле локзри а днчепътѣ а сѣ зри, еар не алтеле а днчепатѣ кѣ тотѣлѣ. Оре каре съ фїе касѣа сѣ зкѣта копїї шї фетїтеле сѣѣ жнпї, карї змѣла дн касѣ дн касѣ мїндъндѣ, аѣ фькзтѣ есчесе шї перждселї, прип каре аѣ датѣ окказїнеа дрегьторїелорѣ ка сѣѣ опрѣскѣ? Орі пѣте кѣ с'аѣ гьсїтѣ нїсїва Ромълї сьлтошї карї аѣ крѣзтѣ, кѣ попорлѣ ромълѣ се деладѣ прїптр' ачестѣ датїнѣ, шї аѣ локзратѣ кѣ стьрїнцѣ прип тѣтѣ; шїжлѣчеле ка съ факѣ съ се рьрѣскѣ шї сѣ днчете кѣ тотѣлѣ?

Датїтеле шї обїчеїрїле знїї попорѣ сьнтѣ атмосфера че елѣ ресѣфлѣ дн тотѣ мїнътлѣ, сьнтѣ о парте дн карнеа шї сьнчеплѣ лї, сьнтѣ ашїа зїкндѣ кларѣ фїнцѣ лї. О сїнгърѣ пердере днчепселе есте о парзѣ кѣ атѣтѣ маї маре шї маї перїкълѣсѣ, кѣ атѣтѣ есесїплѣлѣ реѣ траѣе дьлѣ сїне алтеле шї маї реле. Шї ачї че ва фї дн севьршїтѣ де попорлѣ ромълѣ, кнд кѣ днчепълѣ се десврька де тѣте датїтеле шї обїчеїрїле селе, не каре ле а моншїтѣ дела мошї шї стьрїмошї сѣї, шї не каре елѣ де сѣте де делѣа пьстратѣ пеатїнсе прип тѣте фьрїеле тїпнїлорѣ трѣкзї?

Ашїа есте; о мълїме де ашї шї секолї аѣ трѣкзтѣ прѣсте попорлѣ ромълѣ, о мълїме де революцїнї шї кьтрѣмъре полїтїче дн сьдвїтѣ есїстїнцѣ; кѣ тѣте ачестеа елѣ а рѣмасѣ чеа че а фостѣ рѣмасїеа сѣ, шї чеа че се vede асїзї. Елѣ се пѣте зїта кѣ мьндрїѣ дндрьнїтѣ ла тїпнї ачѣ непорочїдї, шї ла евенїментеле ачеле кшїлїте каре дї амшїрїнцѣа стїндереа фїнцѣї, шї кѣ фалъ тѣте зїче: еѣ тотѣ сьнтѣ! Ачѣста аре попорлѣ ромълѣ де а о мълїнїмї нштелеї сѣѣ, лїмбѣї селе, перавьрїлорѣ шї датїнелорѣ шї обїчеїрїлорѣ селе, де каре с'а цїпътѣ кѣ їзвїре, шї не каре ле а перстратѣ кѣ тьрїѣ.

Кѣ адевьратѣ попореле нѣ се деосевескѣ зпеле де алтеле де кѣтѣ прип ачесте семпе характерїстїче маї кѣ сѣмъ: прип нштеле чѣлѣ пѣртѣ, прип лїмъа каре о ворвескѣ, прип перавьрїле че ле аѣ, шї прип датїтеле шї обїчеїрїле каре ле днсоцескѣ дн тотѣ тїпнѣлѣ шї дн тотѣ локзлѣ. Ачесте семпе сьнтѣ де о днсемпльгате атѣтѣ де маре пѣтрѣ фїекаре попорѣ, днкѣтѣ еле дї еспрїмѣ патра, рѣнїкѣ шї характерлѣ, еле дї днфьдїшеазъ вїадѣ фїсїкѣ шї морале, шї кѣ о ворвѣ еле днѣ факѣ сѣ фїе чеа че есте. Деавьрїкндсе знѣ попорѣ де ачесте семпе, днчѣтѣ де а маї фї чеа че а фостѣ, дншї маѣтѣ фїнцѣа шї се пѣте зїче кѣ а шьрїтѣ.

Датїтеле шї обїчеїрїле шї тѣте кѣте факѣ не знѣ попорѣ сѣ фїе ачелѣ попорѣ шї нѣ алълѣ, аѣ знѣ фартекѣ атѣтѣ де маре асспра фїекьрїа амѣ каре се паще, шї каре петрече дн атмосфера лорѣ, днкѣтѣ се днтрїлѣ кѣ днлѣсѣлѣ, шї днѣ днсоцескѣ недесврьнїтѣ дн тотѣ тїпнѣлѣ шї дн тотѣ локзлѣ. Каре Ромълѣ, дьлѣ о петречере днделнпгатѣ дн церї стьрїне депьртате нѣ с'арѣ естасїа, кнд фьрѣ весте арѣ стьрївате ла вьрїеле лї о арїѣ де кьптекѣ ромълѣ не каре днѣ кьлѣще, сѣѣ вьрїектѣва ворбе дн дѣлчеа лїмбѣ че а днвзїдїатѣ деодатѣ кѣ лаштеле че 'ла сьнтѣ дела нъта сеа? Кьлгъра, кѣ тѣтѣ пьтѣреа че аре де а скїмѣа шї а прѣфаче не знѣ попорѣ, нѣ пѣте шьрїне датїтеле шї обїчеїрїле лї, чї ншмаї ле днвзлѣтѣдѣще, ле днфьрѣмъсѣдѣлѣ шї ле повїлѣзѣ, дьлѣ стадїеле кьлгърѣ ла каре аажкнпѣ попорлѣ.

Знѣ поетѣ векї а зїсѣ: homo sum, nihil humani a me alienum esse puto, адекѣ: амѣ сьнтѣ, шї воїескѣ сѣ амѣ тѣте кѣте сьнтѣ эле омълї. Пѣтрѣ че съ нѣ зїкѣ Ромълѣлѣ: Ромълѣ сьнтѣ шї вьрѣ сѣ амѣ шї сѣ пьстрѣтѣ тѣте кѣте сьнтѣ эле Ромълѣлѣ? Шїї кѣ Ро-

мълѣлѣ кѣтѣ нѣла не їнїтѣ рекзїоще кѣ аре мълте че арѣ трѣсї сѣ лapede; дар пѣтрѣ че сѣ днчѣлѣ токмаї дела колїнде, каре е о датїнѣ попорале, релїцїосѣ шї певїноватѣ?

Сївїѣ 31. Дечемврие 1852. Тьргьрїле ашїа ншїте де цѣрѣ се ацѣптѣ тотѣдѣсна кѣ перьддаре, атѣтѣ де кѣтре кшпълорї кѣтѣ шї де кѣтре кшпълорї. Тїпнѣлѣ чѣлѣ зекатѣ дн зїтеле трѣкзте да дренѣтѣ тьгьрорѣ де а спѣра, кѣ тьргьлѣ де цѣрѣ алѣ Сївїѣлї, дн лънеа де дьлѣ Крѣчїснѣ, ва дншїлїнї дорїнцѣле шї зпора шї алтора; дар тодї се дншеларѣ дн лїлѣсїнїле лорѣ. Тьргьлѣ ачѣста де аккшн а фостѣ дьлѣ кшн се зїче знѣ тьргѣ слабѣ! Невьрїлорѣ венїсерѣ ка шї алѣ датѣ; днѣс кшпълорї се ведеа фѣрте пьтїцїнї, атѣтѣ дн чѣї маї де департе кѣтѣ шї дн чѣї дн аншїорїарѣ. Се пѣте ка пїнсѣрѣеа кѣ лѣбїтѣ амшестекагѣ, че а кьзѣтѣ нѣптеа шї дн зїоа де тьргѣ, сѣ пѣрте вїна ачестѣї днпреїзїрїї неплѣкзте; дар нїчї дн зїтеле дншїнѣтѣ тьргьлї нїчї дн чѣле зршїлорїї нѣ се прѣ днвзлїа оменї ка алѣ датѣ. Се зїче кѣ нѣ се дїне мїнго, де кьнд нѣ с'а маї дншїлїлатѣ знѣ ассемѣнеа тьргѣ слабѣ. Знїї дн пѣноцеторїї венїцїї де не аффарѣ се пльщѣеа, кѣ п'аѣ фькзтѣ вьнзпѣре нїчї шькар атѣта ка сѣ пѣтѣ пльтї кїрїа дршмълї!

Монархїа Австриакѣ.

Кїелъелеле чѣле марї че се черѣ пѣтрѣ зїдїреа каселорѣ дн Вїена, шї кїрїеле чѣле рїдїкате че се пльтескѣ пѣтрѣ кьартїре, есте знѣ реѣ каре се сїмте де мълїї ашї, шї каре се зїчеа кѣ провинїе дн грешїелеле регъламѣнтлѣлї дьлѣ каре аѣ а се фаче зїдїрїле де касе. Ачестѣ регъламѣнтѣ есте дн ашїлѣ 1829, шї аккшнѣ есте сьншсѣ знѣї рѣвїсїнїї, спре а се скїмѣа шї а се мо дїфїка дьлѣ трѣвзїнцѣ. Дьлѣ кшн се сьлп, регъламѣнтлѣ ачѣста ва рѣшлѣ маї тотѣ прѣкшн а фостѣ, шї ншмаї дн зпеле пшкѣсѣ се ва модїфика, фьрѣ сѣ се перїкълѣзе кѣтѣ де пьцїнѣ солїдїтате кѣ каре с'аѣ зїдїтѣ каселе пльз аккшн. Тьрїа зїдѣлї, каре се черѣ днѣтѣ де тѣте пѣтрѣ зїдїрїле солїде, ва пьтїнї пьцїнїкѣ скїмъре; дар де алѣ парте се ва фаче днгрїцїре ка, не кѣтѣ се ва потѣ, сѣ нѣ се днтрѣвзїнцѣеа лѣмне ла зїдїреа каселорѣ.

— Ла сѣжрїшїтѣлѣ ашїлї 1852. Австриа аре дршмърї де фѣрѣ дн лънцїне де 247 мїле; днтр'ачестеа 110. мїле сьнтѣ змьлѣтѣрїе шї 137. мїле се афлѣ дн лъкьраре. Ачесте дршмърї сьнтѣ эле стагълї; дар маї сьнтѣ шї 5. дршмърї де фѣрѣ прївате дн лънцїне де 116 1/2. мїле, каре тѣте се днтрѣвзїнцѣзѣ де пьлїкѣ. Днтр'ачестѣ се афлѣ трѣї дршмърї де фѣрѣ, дн лънцїне де 41 1/2. мїле, ла каре се днтрѣвзїнцѣзѣ каї еар нѣ machine кѣ аьрѣ.

— Ценералеле Ч. Р. де кьлърїме Антонїї Бароне дѣ Пѣхпѣрѣ, каре а фостѣ коммѣданте ценерале алѣ Трансїлванїеї дн тїпнѣлѣ революцїнїї маїїаре, а шьрїтѣ дн Вїена шї с'а днгрѣнатѣ дн 31. Дечембре трѣкзтѣ. Елѣ а фостѣ пьскътѣ дн ашїлѣ 1779 ла Шемпнїцѣ дн Боѣмїа, шї дн ашїлѣ 1799 дншї днчѣлѣ карїера мїлїтаре, їнтрѣдѣ ка Локотѣпенте дн гьардїа побїле маїїарѣ. Дн ашїлѣ 1813. ера капїтанѣ, кнд, пѣтрѣ о бравьрѣ че фькѣ дн бьтлїа кѣ францѣсїї, кьлѣтѣ ordїнеле Марїеї Тересїеї. Дн ашїлѣ 1821. днѣ афѣлѣтѣ колѣнѣлѣ-локотѣпенте кѣ реїментлѣлї сѣѣ дн Неаполѣ, знде се днвреднїї де маї мълте ordїне. Дн ашїлѣ 1839. днѣ гьсїнѣ Локотѣпенте-Маршїалѣ кампѣстрѣ дн Італїа шї коммѣданторѣ алѣ Ordїнелѣї Леополдїнѣ. Дн ашїлѣ 1846 се деншї Комсїлїарїї їнтїмѣ шї Коммѣданте-ценерале дн Трансїлванїа. Евенїментеле дн 1848 шї 1849 днѣ гьсїрѣ днтр'ачестѣ поетѣ, шї чеа че фькѣ елѣ пѣтрѣ трѣнѣ шї дїнастїѣ, есте пѣщѣрѣсѣ дн свѣнїреа пѣстрѣ. Дн зрѣа севьрїцїелорѣ селе чѣлорѣ днсемпльгорїе, шї а бравьрелорѣ че а репортатѣ, се деншї Ценерале де кьлърїме шї коммѣданторѣ алѣ крѣчѣї Марїеї Тересїеї. Дн септембре а ашїлї 1849 се деншї Капїтанѣ ал доїлеа алѣ Гьардїеї днѣтѣа де Аркарї. Дела ашїлѣ 1840 а фостѣ шї прѣпїетарїї алѣ доїлеа алѣ реїментлѣлї 3. де пѣдѣстрїме Каролѣ Лъдовїкѣ.

Дела марїнїле Бьковїнеї. Камера коммѣрїале дѣ Бьковїна а адресатѣ дн зїтеле трѣкзте кѣтре Мїнїстерїлѣ де мѣрчїѣ знѣ рапортѣ, прип каре арратѣ пшшмаї стареа комм лї шї а їндѣсїрїеї дн Бьковїна, чї тот де одатѣ їндїцїтѣ шї н

челе prin care achetea c'arș poté ridica la o stare dorită. Mai puțin de toate camera lui descopea baza cea voioasă de a vedea planurile dezvoltării industriale, de care Bzovina este foarte interesată; k'ci, afară de o scobă reale mișc, n'are alte instituții de dezvoltare tehnice; apoi și dezvoltarea de Dâmbovea ce se, de dezvoltătorilor, este черчетатъ nșma de zăș mișc nșmerș și фортe переглатъ. De aceea camera rогъ pe Ministeriș, ca s'î aprobaze черереа de a redica și Черновицъ о scобă reale mare, și și Свѣта о scобă reale mișc. Дитре алтеле, camera adăче dăinтеe comerциалъ че Bzovina are кз Молдова, znde се десфакъ о mлдине de fabricate астриае. Camera arратъ кз карантинa дела хотарș nșma dăinтеeкъ comerциалъ кз Молдова; чі este și de prisocș, чі карантинeле prinчипалелорș dese linia Dăvrii даș гаранциѣ стълъ. Кътре ачѣста camera чере, ка сь се dпоктмѣскъ о коммунікаціе de пощъ кз карлă кътре Іаші и Галаціи, иі сьсе dмладѣскъ шерсълъ пощѣе каре dзче скрисорі d Молдова; асемелeа сь се факъ иі pe дръмълъ кътре Трансильваніа. (Loidăș)

Франція.

Paris 4. Ianariș. O gazetă bine informată kșpinde зрѣтѣоріе: Амбасадорі Австріе иі Прусіе аș primітѣ ноеле лорș скрисорі аккредитиве, иі ле ворș да nșma декътѣ dпгъратълъ Лдовікъ Наполеоне. Аккредитивeле реседі се ащѣнтъ сь сосѣскъ асгълъ dи Paris. Авемъ кзвълтѣ de a креде, кз рекошоререа dпгъратѣе францосе de кътре потеріе пордіе с'аș фькътѣ фъръ ніч о коммунікаціе, dндѣсе тѣтѣ dпкредереа декларационелорș de паче че ле дескопeреа dпгъратълъ. Mai dпколо азимѣ, кз челе треі скрисорі de рекошорере сълтѣ коммисе dпгърачееаші фортъ, иі чеі треі Свѣрані се адресѣтъ кътре Наполеоне III. кз тіглълъ de „фрате.“ Кънд с'а світѣ pe тронъ Лдовікъ Філіпъ, челе треі нштері пордіе се адресаръ кътре дншвлъ nșma кз тіглълъ de „Сре.“

— Dи zілеle трекъте се пълкасе dи Paris о врозівръ іntгълатъ: „Хотареле Франціе!“ dи каре се арръта, кз Франція спре аші фаче хотаре патралі, треъзе сь kșpinde Белгіялъ, нше провинціе репане германе сълъсе Прусіе иі Savoia. Ce zіаа кз ачѣстѣ врозівръ с'а пълкатѣ кз шіреа dпгъратълъ Наполеоне, фіндъ кз n'avea ніч тімърълъ леуізітѣ pe днса. Мониторіалъ, каре este gazetă офіціале, фаче кзпоскътѣ, кз гвѣрніалъ францосъ n'are ніч зпъ амстекъ кз авторі ачелеі врозівръ, кчі спіртълъ еі е стръінъ атътѣ de кзцетеле dпгъратълъ, кътѣ иі de політика pe каре а прокламат'о. (Loidăș)

— Декъндъ Наполеоне с'а прокламатѣ de dпгъратѣ, mai dи тѣте zідеle се факъ скімъврі марі dи тѣте рашіеле гвѣрніалъ иі але касей імперіалі. Dптр'о zі се факъ скімъврі dи арматъ, иі о mлдине de офіціал иі генералі dпайнтѣтъ dи рангърі; dптр'алтѣ zі се факъ модіфикаціоні ад админістраціе иі жєстіціѣ; dптр'о zі се организѣтъ иі се оклпъ постъріе крѣді; dптр'алтѣ zі се dпшарте ordінеle леуізіеі de ошре ла млітарі иі чівілі. Тѣте ачесте факъ dи пошоръ імпресіеіе mai рече сѣтѣ mai калдъ. Декретълъ dпсѣ, prin care фостълъ реде Іеронімъ иі постерітаеа лѣ се декларъ de мошениторі аі корѣеі dпшеріалі, кънд с'арș dптъшла ка Лдовікъ Наполеоне сь фіе фъръ мошениторіш дрентѣ сѣтѣ адонтивъ, а фькътѣ о імпресіеіе реа nșmaі ассъпра коръвлъ дипломатікъ, чі кіарș иі ассъпра пълкалъ. Деші Франція nș е о дѣръ znde моралітаеа сь фіе mai мълтѣ преуітѣ декътѣ dптр'алта; dar 18. anі de гвѣрніалъ алъ лѣ Лдовікъ Філіпъ а dпвздіатѣ pe Франціоі ка сь десекте регларітаеа иі вртзосітаеа віздіи привате, каре dъ лѣстър потері челеі mai dпалге. Кіарș врѣжамші лѣ ера сілціи сь стріде dи привіца ачѣста: Че татъ! Че соуѣ! Деспре Іеронімъ иі деспре фізілъ сѣтѣ, Франціоі аș кз тотълъ алтѣ опініеіе; ашпѣ аș оаре дрепатѣ? орі este преждічіѣ? dндестълъ кз маіорітаеа попоръціоні are аnпгпатіи кътре оаре каре персоане каре ворș ншрта тіглълъ de: Prinчипі імперіалі. (Gazeta de Агвєврѣ).

— Песте ншцінъ сімъ Алгеріа dпкъ ва авѣ дръмърі de фѣрș. С'аș информатѣ нше соціетъді dи привіца ачѣста, каре аș денсѣ капіле тревзціоцѣ, аș кпътатѣ воіъ, иі аș трімісѣ Інціпері ка літѣе. Зпъ дръмъ ва фі дела Філіпѣіе пълъ ла карантинa, dптр'о денъртаре de 22. оре; алтѣ лініѣ de дръмъ ва

фі дела Алцірș ла Блідax, dи денъртаре de 12. оре; иі алъ треі-деа дръмъ дела Арзевъ ла мінеле de саре.

Англіа.

London 3. Ianariș. Чѣа mai mare парте а Газетелорș иі еспрїе вькзріа деспре dпкіегареа Міністеріалъ. Кіарș иі органеле ачелеа каре ншші промітѣ лъкрѣри марі дела десволтаеа реформтоарі иі прогресіеі а Англіеі, прїескѣ репедѣа кѣдере а міністеріалъ Дербі ка зп семнъ dпведератѣ, кз нѣ е кз пстїнъ ка Англіа сь мѣргъ dпдърънтѣ сѣтѣ мъкарș сь стее pe локъ.

— Дзпъ леуіле Англіеі, Міністріи чеі поі треъзе сь се аллѣтъ dи пошъ dи парламентъ. Дзпъ шіріле приніте mai тоуі Міністріи, карі веніръ акъм ла къртъ, се реалесеръ.

— Се трімїтѣ вані неконтенітѣ dи Русіа. Dи септемъна ачѣста с'аș трімїсѣ апроше 400,000 ліре. Ачѣші вані се трімїтѣ спре а се кшпгъра грълъ. Dи септемъна dи зрмъ се кшпгъраръ 100,000 месъре аnглїче. (Loidăș).

— Dи Англіа чіркълѣтъ pe тѣтѣ zіаа 95,000,000 de есемпларе de gazete; dи Стателе зпте dи Амерїка кз повлазіеіе mai мїкъ чіркълѣтъ pe тѣтѣ zіаа: 1,130,000,000.

— Месъреle de ашгъраре че гвѣрніалъ ле пъле dи лъкраре dи тѣчере, нѣ се мърїнескѣ nșmaі пентръ пшгълтълъ Англіеі; чі асемелeа dпгрікіре се фаче иі пентръ Ірландіа. Дзпъ кшм се аше, Дзвлнълъ иі Лімерікълъ се ворș пъле dи старе de ашгъраре, dпгтрїндлїсе коръріеle de артілеріе. Батеріе иі редъте се рїдїкъ ла тѣте пшктеле марїніелорș, каре се паръ а фі еспсе ла а-ттакълъ зпші врѣжамшѣ стръінъ. Dи Епскілен се факъ прегътірі пентръ а zіді касарте марі иі dпгъріте. Фїндѣкъ леуеа чеа позъ de мліціѣ нѣ се аnплїкъ иі ла Ірландіа, de ачѣеа аічї este тревзцінъ de о гарнісонъ регларіѣ mai mare.

Цѣра ромънѣскѣ.

Gazeta „Веститоріалъ ромънѣскѣ“ dи 24. Декемвріе кшпрінде о корреспондінъ de дела Ціврїс, dи каре dпцелетѣтъ кз, Оръшаніеіе dпгърачѣстѣ локъ, пътрънші de рекошоріціѣ пентръ dпалтеле кзцете иі мнпгитѣоріеle фачері de бїне кз каре Prinчипеле domnitorіѣ а dпдаторатѣ ачелъ орашѣ, склпндѣлъ de dпнекълїзіе prin шошеа че а стързітѣ а се фаче dпкъ декъндъ се афла Міністръ алъ тревелорș dи лъшптръ, принтр'о декларациеіе спонтанѣ аș хотърѣтѣ а рїдїка зпш монументъ dптръ ошѣреа Сѣа иі алъ ашшеза кіарș ла ачѣа шоше. Prinчипеле неакългъндъ иі кз оккасіеіеа ачѣста декътѣ de гласълъ бїнелі комъне, n'а воітѣ а примі ачелъ омаціѣ атътѣ de мълтѣ мерітатѣ; чі мълдъmїндъ Орашълъ пентръ сімтїментеле лѣ, а поръчїтѣ ка вані dи конпрївзціеіе пентръ монументъ, сь се destїне пентръ алтѣ фолосѣ алъ орашълъ. De мълтѣ тімъ се сімціа тревзціа дескїдеріи зпѣі пїаде ла капетълъ тѣргълъ; ашпдa dar оръшаніѣ аș хотърѣтѣ ка кз вані монументълъ сь кшмере локълъ тревзціоцѣ иі сь dпоктмѣскъ ачѣа пїаду. Dи 4. Декемвріе, zіаа аnїверсарі а Prinчипелъ, се іназгъръ пїаца кз о солемнітате mare, иі ice dete нше de „пїаца—Цїрѣеі.

— Gazeta Веститоріалъ ромънѣскѣ deskїде преншераціеіе иі pe къргъторіалъ аш, каре este алъ 18-ле алъ віенці селе. Дзпъ че проміте кз се ва пълка тотѣ сзет ачѣстѣ нше, иі се ва тіпърі кз сло-ве позе иі чїтеце, ашпѣ zїче кз се ва скріе dи лімва каре аș вор-біт'о ншрїнциі de маїнпнте; кчї ачѣстѣ gazetă нѣ е Граматїкъ ка сь dппоіаскъ иі сь dпдїрентъе лімза, каре este лъкръ алъ скѣлѣ иі алъ Професоріелорș.

— Dи тіпографіа редакціеіе Веститоріалъ ва ешї песте ншцінъ Алтанaxълъ статълъ цѣреі ромънѣціі pe аnклъ 1853. dпnodовітѣ кз портретълъ Prinчипелъ domnitorіѣ, десемнатѣ de артістълъ Сап-марі. Пелъгъ календаріѣ, Алтанaxълъ ачѣста ва кшпрінде персонелеle dпалтеі стълънпрі, алъ сфатълъ адмїнїстратївъ, алъ мїні-стеріелорș иі алтеле. Предълъ зпшї есемпларе este 3. дванціи.

Търчіа.

Saraiеvo 1. Ianariș. Стѣгріеле пророкълъ сзптѣ dп-пълціате dи mai мълте пїаде, спре а стръїне волытарі dи контра Montenegroіелорș. Ачѣста се фаче обічншїтѣ nșmaі dи ачеле dп-

прецизири, кнд се киаъ попорял махометанъ ла арме дн контра гивридоръ. Къ тоге къ е маре пвтерял волонтариоръ карй се адрпъ свъ стегъриле лъ Махометъ; дар гъверниъл Босней днпревизидиъзъ ши сйлъ спре а стринце маъ мълдъ лъптъгори. Омеръ Паша ши Осман Паша порнескъ дн Скътари, еар генералиъ Израимъ, Исмаилъ ши Дервиш Паша плекъ дн Мостаръ кътре Монтенегро. Тръпеле регларие, каре стаъ свъ команда ачесторъ треи генерали дн зртъ, се свие ла 8000. аффаръ де волънтари. Дервиш Паша а плекатъ де треи зиле дн Сарајево ла Мостаръ ши а трасъ ла сине тоге тръпеле. Се азде къ цингъял дела Фокша нъмаи е секъръ дн казсса ескърсивниоръ Монтенегриниоръ. Дъпъ щириле примите пълъ акъм, тревеле Търчилоръ нъ стаъ прѣ вине. Аичи аъ соситъ ръдичи а твтъ следаци регларй кътъ ши волонтари дела къпнъял вътълие.

Прегътириле чело фаче Порга дн месъръ маре потъ съ дѣе лъкръриоръ алъ фадъ. Дн тоге пърдиле днаипгътъ тръпе, ши фалатистмъл Търчилоръ нъ е маъ миъкъ декътъ алъ Монтенегриниоръ. Дар де ши воръ потѣ Търчи пьтрънде дн мвциъ Монтенегриниоръ, къ аппевоитъ се вор потѣ цинѣ мълъ акколо, дн касса липсеи де хранъ. Се азде де секъръ, къ днтре тръпеле де волонтари дн Алваня се афъль мълдъ Мауриъл твчици, къпоскъдъ дн революциънеа трекътъ, карй свъ стегъриле лъ Махометъ воръ а се вате къ фостй лоръ фраци крецини. (Loidъ)

—Гъверниълъ твчрескъ, спре а дивинце маъ къ длеснире не Монтенегрини, а порнитъ о флотилъ не мареа Адриатикъ, ши а декларатъ дермиъ Алванй дн старе де блокъ. Дъпъ месъра ачѣста че с'а лъатъ се vede, къ Сълтанълъ воеще а дикиде тарциниле ачестеа пентръ ка съ нъ винъ Монтенегриниоръ врезнъ ажжъториъ де зндева, ницъ съ ли се потъ адръче арме ши мвциъне. Дар се потѣ фаче днтреваре: дн контра къри потерй с'а хотържтъ блокълъ дерниор ачелора? Нъ е де крезътъ къ Сълтанълъ с'аръ теме де амхестекареа Англиеи сеъ Франциеи дн тревеле Монтенегриниоръ; къчи ачесте потерй п'аъ рекъпоскътъ independinca лоръ. Ашиа дар естѣ днведератъ къ блокада есте дн контра Австриеи ши Ръсией, пентръ ка потериле ачестѣ съ нъ потъ ажжъта не Монтенегрини. Къ адевръатъ ницъ Австриа п'а рекъпоскътъ independinca ачестора, ши къндъ аръ фй ашлекатъ спре ачѣста, оар фаче нъ дн интересъ пентръ статъял Монтенегриниор, чи пентръ ка съ дѣе Порци о лекциъне пентръ пьртареа ей дн тимъпъял революциъниъ мауиаре. Къндъ аръ врѣ Австриа съ дѣе ажжъториъ Монтенегриниоръ, потѣ фаче ачестеа къ тогъ флота твчрескъ дн мареа Адриатикъ. Ла Каттаро потѣ съ вълдъ Монтенегриниоръ арме ши мвциъне къ тогъ длесниреа. Австриа днтравевъръ нъ потѣ съ се въкзре ницъ пентръ мишкареа Монтенегриниоръ, ницъ пентръ революциънеа че се зине къ есте съ проръпнъ днтре крецини де ритълъ греческъ дн Търчия. Австриа дн привинца зманитъци ши а ридикатъ тогъдезна гласкъл дн контра англъсърй крециниоръ дн провинциеде твчречи; дар дн привинца Монтенегриниоръ о сълътвеще политика сеа съ се порте къ негтраитате. (Gazeta знив. де Австръвргъ).

—Gazeta Сърбескъ „Сърбски дневник“ дн Наисауъ дн Сремъ а аррътатъ демълъ тимълъ сиппатй кътре Монтенегрини, ши кътре чеиалалдй слави къпкънени дн империялъ отоманъ. Фийндѣкъ акъм маъ дн зртъ а инвитатъ ла арме не ачѣ сивъши ай Порци, къ каре Австриа се афъль дн легътъръ де приетениъ; а претипкъ къ Сърбй аффаръ де Монтенегро се афъль цетъндъ свъ жгътъ стрейнъ, ши а фидциънатъ ши алте фаште неадверате: Екселеция сеа Гъвернатореле милитаре ши цивиле алъ Воиводинеи ши Банатъял темешанъ а гъситъ де къвииндъ, ка съ доженскъ пентръ днтъял оръ не Редактореле ачелѣ газете. (Gazeta Timiшiorei).

Америка.

Есте къпоскътъ къ дн Калифорния с'аъ гъситъ нице mine богате де азръ, де знде ачестѣ металъ се скоте дн фортѣ маре кътъциме, ши знде аллѣргъ бменй дн тоге пърдиле лъши спре а се дльбогъди кiar ши дн Кина. Дъпъ щириле че аъ венитъ афъльмъ къ кинезй че свнтъ аичи, не ла днченътълъ лъи Ноевре аъ свѣнцитъ знъ темилъ идолъял ла каре се днкпъ. Дн въфъялъ деспре ресъритъ алъ темпльялъ фълъгия стѣгъял чедъ рошиъ алъ Кинеи. Кътре 9. оре диминѣда а днченътъ сервѣторѣа къ ашприндереа знѣ фокъ маре де ар-

тичѣй. Дое икобе зржте 'de idoli се ашшезиаръ ла трептеле темпльялѣ. Дъпъ ачѣста интаръ кинезй къ прочесивне маре дн темпль днтре пшкътъре певъне. Темпльялъ аре форма знеи кърци пьтрате, дн латъреле кърия свнтъ лъкъиндѣле поилоръ. Дипротива интръри темпльялѣ ера ашшезатъ о естрадъ знде ста поий ши знъ оркестръ, а кърия ларпъ нъмаи зрекиле кинезилоръ о потѣ свѣфери. Поий дшъръкаци дн пълъасъ днаиптаръ кътре алтарй къте дой дой къ пълъте черемоние. Фъкъръ о рвгъчиъне къ коръри, дъпъ каре се аррѣтъ о пълъшъ, каре есте идолъял темпльялѣ ши зейгатеа лоръ. Попа чедъ маре цинъ о къвълтаре кътре дъпъсълъ, ши апои днченътъръ тодй а жъка днпрецизъръл алтарйялѣ днтре мвсика ши ларта чеа маъ сгомотобъ. Дъпъ че се аккъдаръ свѣнтеле табле ши попа чедъ маре маъ фъкъ о рвгъчиъне, днченъ еаръниъ мвсика, ресънаръ пшкътъре, се ашпринсеръ еар фокъри де артичѣй ши ашиа се испръви сервѣторѣа.

Литерариѣ.

Знълъ днтре жъли ромъли, стъдиосй дн Ципнасиълъ евангеликъ дн Сигиора, къ оккасиънеа пръзмъръри ла фойа пѣстръ, не тримѣе зртъторѣа поесѣ, ка де о vomъ гъсѣ демпъ, с'ѣ дъмъ локъ дн колѣпеле фѣйеи. Нъ свѣтемъ ницъ декъм лакотѣ де лъзде пентръ днтреприндереа пѣстръ, ла каре тинерълъ пѣстръ фаче алъвсизне; ши нъ о пълъикъм аичи ка съ не фълимъ къ чеа че п'амъ меритатъ, Мотивълъ пѣстръ есте нъмаи ши нъмаи ка съ днкърадемъ знъ талантъ тинеръ, каре, де се ва десволта дъпъ днченътълъ деспре каре не дъ провъ, промитѣ ромълиниъ днкъ знъ поетъ. Иатъ поесѣа дъпъ към не а тримѣс'о.

Салътаре ла Телеграфълъ романъ.

Тъ, дълче ресънеръ, вестиндъ Ромълиниъ
Къ попта трекъ, къ зѣоа соси;
Тъ, стѣоъ амикъ че днтънечимй
Адръчи а азрофеи хѣларе соли;
О, фий салътатъ ши еар салътатъ
Де знъ сѣмциъ ши де знъ къчетъ, де знъ свѣфлетъ романъ!
Пъшеце къ лъздъ дн калеа'и сепнатъ,
Лъмипъ кълдѣрии бѣпелѣ зманъ!

Трезѣскъсе одагъ де а сеа латарциъ
Романълъ! салъте знъ тимъ маъ сениоръ!
Къшприндъ дн браце коммереиъ, индъстрѣи,
Къшприндъ щипца, черескълъ одоръ!

Атгъачи се ридикъ крескъндъ ромълинеа,
Прекъм знъ диганте дн сомнъ децѣнтатъ;
Атгъачи жѣ ва ръде ши вѣиторѣеа,
Ка рѣза де сѣре не къмъшъ прълъкратъ.

Атгъачѣа сѣмциндъ ва съ бѣнекъвиите
Ромъльялъ не вои, прѣ вредничи върѣади,
Че'н повѣмълъ чѣкъ а знѣ пъринте,
Дѣ лъминаци калеа ши тълъ дѣ даги.

Амъ фй доритъ ка съ фимъ възълътъ ши алтъ провъ де поесѣ лъкратъ де ачестѣ тинеръ, спре а потѣ жъдика маъ бине проческълъ мвсѣ селе. Дн ачѣста че ведемъ пентръ днтъял оръ ши ее паре, къ тинерълъ аръ авѣ къмаре кътре артеа дивинъ. Фантасѣа и се vede въъ, сѣмциментълъ повѣле, гъсълъ дн формаре ши артеа дн дръзмъкъ десволтъриѣ. Спре а'ши кълътва талантълъ iamъ поети ка съ чѣтескъ мълъ не поедй векъ классѣчи; дар поесѣа сеа съ шио мѣделѣе дъпъ поесѣа попорелоръ романе, Италиани, Францосѣ, Снапиолъ ш. ч. л. Прекътъ дн ши днъавъци мнѣнеа къ idee ши къпѣциъне солиде, пре атгъ съ'ши формѣе имѣа дъпъ принципеле естетѣеи. Дар не лълъгъ ачестеа съ нъ зѣте а кълътва лимъа пауциънале дн каре аре съ'ни ресъфъле инспирациънеа поетѣе, пентръ ка съ нъ факъ ницъ одагъ лимъа скълъвъ поесѣе, прекъм ницъ поесѣа скълъвъ лимъеи. Не въкзръмъ де ачесте днченътъри порочѣте че ведемъ ла дъпъсъл, ши доримъ ка съ ѣа дн вѣме де бине повѣделѣ че ѣ ле дъмъ. По'тиндъ дн имъ днаиптаре ши десволтаре тотъ маъ маре ши маъ солидъ, дъл днкрединътъмъ къ къ пълъчере vomъ примѣ тотъдезна дн колѣпеле пѣстрѣ ассемѣнеа черкъри поетѣе, каре не даъ мълтъ спѣрандъ. Macte, puer, virtute esto; Sic itur ad astra!

Корреспндиндъ.

D. I. M. дн Халтаиълъ маре. Нъзъмаи vomъ примѣ къ въкзръ орѣ че щѣре интересанте ни се ва тримѣе дн пърдиле ачелеа; чи те ромълъ, прекъмъ амъ рогагъ дн провокациънеа пѣстръ не тогъ индѣлѣцинда ромъль дн орѣ че парте, ка съ не спрѣциле днтр'ачѣстѣ инпрѣиндѣреа.

Къресълъ банѣлоръ ла Вiena дн 8. Јансарѣс. Календ. ноъ.

Аврълъ	-	-	-	-	-	114 ³ / ₄
Арѣмътълъ	-	-	-	-	-	109 ³ / ₄

Редакторъ респъзъторѣи: **Аарон Флорѣан.**

Едѣтъра ми тинариълъ Тинограѣеи дѣчесане.

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful iese de două ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă.
— Prenumerarea se face în Sibiu la expeditorii foiei, pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expeditorii.

N° 1. ANUL I.

Sibiu 3. Ianuarie 1853.

Prețul prenumerării pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; iar pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr.
— Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. iar pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Depeșe telegrafice.

Triest. 7. Ianuarie. Montenegrinii au eșit din Zabliac, după ce au stricat întărirea cetății. Cu toate acestea Turcii n'au curaj să intre în lăuntru, temându-se că nu fie pământul sumbinat. Doi din rudele Principelui de Montenegro, Masan Petroviciu și fiul său sunt în pericol de viață, din cauza ranelor ce au primit. Pașa de la Scutari a luat ofensiva de a lovi pe Montenegrini, și Omer Pașa, care prin vorbiri caută a înflăcăra trupele sale, încă pleacă către munți.

Paris 7. Ianuarie. Ambasadorii Austriei și ai Prusiei își deteră erii împăratului Napoleone acreditivile lor.

Transilvania.

Telegraful

Afflările spiritului omenesc din timpurile noastre se îmbulzesc unele peste altele, și dau ocaziune la alte afflări totu mai mari și mai importante. Când ar putea să se scoale din morți Grecii și Romanii cei vechi, cari sunt învățătorii lumii de acum, s'ar spăria de înaintările cele gigantice ce le facu popoarele de astăzi.

Cu adevărat este mare și minunată afflarea acului magnetic, a prafului de pușcă, a ceasornicului, a tipografiei, a telescopului, a balonului, a puterii aburului, și a o mie alte asemenea cu care se fălește spiritul omenesc; dar nici una nu se pare a storce mirare mai adâncă decât afflarea Telegrafului electro-magnetic, care cu iuțela fulgerului, prin aer, prin pământ și pe sub mări, duce știri de la o margine a pământului la cealaltă.

Decând această afflare minunată a început a face șgomot în lume, o mulțime de gazete germane, italiene, franceze, engleze ș. ce. l. au împrumutat numele ei și intitulă Telegrafii. Fiindcă și gazeta noastră, care începe acum a vedea lumina, trebuia să aibă un nume, prin care să se cunoscă și să se deosebescă de altele, noi o botezăm cu numele de Telegraful român. Nu mai înșirăm aici motivele care ne-au îndemnat a da foiei noastre acest nume; credem însă că n'ar fi de prisos a da cititorilor o idee despre începutul Telegrafului, și despre îmbunătățirile și desăvârșirile ce lea primit această afflare, până când a ajuns în stadiul perfecțiunii în care se află astăzi.

Telegraful e o zicere grecească compusă, care înseamnă o mașină ce scrie departe. Începutul lui se perde în întunecul timpurilor de mult trecut și bătrânei vecimi. Istoria găsește cele dintâi cercări de telegrafie la Troiani. Generalele Enea spune, că s'au făcut cercări de a esprime, prin semne în orice

depărtare, literele alfabetului, și că aceste cercări au fost norocoase cu un rezultat bun. Aceste cercări s'au făcut prin focuri aprinse pe dealuri și pe locuri șese și slobode. Telegrafia aceasta era foarte nedeplinită; pentru căci, după ce nu se putea întrebuința decât noaptea, apoi era supusă la mari greutăți, încât într-o noapte abia se semnaliza atâtea litere, ca să se poată compune vreo câteva vorbe. – Polibiul Istoricul descrie un mijloc cu care s'a slujit Grecii spre a scrie departe; asemenea și Iulius Cezar și Vegetius ne spun că Galii, strămoșii cei mai vechi ai francezilor, încă cunoștea un mijloc de a comunica știri. Metodul Grecilor și al Galilor sta în focuri aprinse noaptea, dar și în niște bărne așezate în deosebite poziții pe vârful turnurilor.

Atât Grecii cât și Galii au aflat numai sisteme de telegrafie: dar n'au făcut și cercări practice spre ale pune în lucrare. Astăzi felul artei aceasta a telegrafiei a rămas și la alte popoare în copilăria, până către sevrșitul secolului al 18-le.

Metodul de a semnaliza, prin focuri, știri și întâmplări, la cunoscut și 'la întrebuințat și Români noștri de acum cu ocaziune tristelor evenimente trecute. Mai cu seamă Români munteni îl practică mai mult și cu rezultat norocit în timpul bătăilor ce purtă cu partida contrară. Favorați cu pozițiunea munților, aprindea focuri pe vârful lor, și printr'aceste semne se ciama la arme, se înștiința despre venirea și apropierea vrăjmașului, precum și despre alte măsuri ce trebuia a se lua în acele împrejurări critice.

Perfecțiunea telegrafului, precum 'la cunoscut popoarele vechi și cele mai noue, a început cam odată cu prorumperea revoluțiunii franceze dela anul 1789. Un francez, nume Claude Chappe, a venit la idee de a corespunde prin telegraf cu unii din prietenii săi, cari lăcuia în depărtare de vreo câteva ore de dânsul. După ce a văzut, că mijloacele ce le a întrebuințat spre acest sfârșit au un rezultat norocit, s'a apucat ca să și făptuiască ideea sa și în măsură mare. În anul 1792, de adunării naționale din Paris o descriere despre mașina sa, pe care el a botezat întâi telegraf, și tot odată 'ia subșternut și un plan de a întemeia comunicațiunea telegrafică spre serviciul statului. În anul 1793. adunarea națională a însărcinat pe Chappe ca să așeze cea din tîi linia telegrafică dela Paris la Lille.

Pentru telegraful lui Chappe trebuia mai întâi o casă de observațiune, așezată pe un loc nu numai înalt, ci totuodată și slobod. Desupra coperișului casei era înălțat un stâlp, în vârful căruia era așezată cumpănișă o bărnă mișcătoare, care la fiecare capet avea câte un braț asemenea mișcătoriu. Bărnă cu brațele se putea să ia multe poziții, și printr'aceste se producea o mulțime de forme și semne, care după învoire putea să însemne atâtea expresii de vorbe și idei. În lăuntrul casei de observațiune se afla alt telegraf mic, asemenea celui mare de desupra coperișului, și amândoi erau uniți printr'un mecanism ușor, încât ori ce forme și semne ar fi voit cineva să producă prin telegraful cel mic, acelea se reproducea și prin cel mare de afară. Pentru ca doi telegrafi puși într'o linie să poată corespunde între sine, trebuia să fiă într'o depărtare dela 3'4. ore unul decât altul, și să se vedă bine și curat. În casa de observațiune a fiecărui telegraf era așezate două telescoape, unul către telegraful dinaintă și altul către cel din dărăpt, și ori ce semn vedea un telegraf că face alt telegraf, trebuia să 'l facă și el spre a 'l vedea cel următoriu. Această lucrare trebuia să o facă fiecare telegraf cel mult în timp de 4. secunde, și să țină semnul în starea aceea, până când vedea că 'la imitat telegraful următoriu.

Explicațiune seú însemnare formelorú seú semnelorú era cunoscută numai la amendoe capetele fiecării linii telegrafice; și fiindcă formele aceste produse prin telegrafii era multe, în câtú se potéa scimba, de aceea și însemnarea lorú se scimba după deosebitele locuri seú scopuri. În cipulú acesta ciarú observatorií dela telegrafii, carií făcea semnele și formele, n'avea nici o cunoștință de știrile seú depeșele care trecea prin linia telegrafică. (va urma).

Dela pólele Suruluí. 31 Decemvrie 1852. Între multele datine și obiceiuri ce se găsescú la poporulú românú, este și acela de a colinda la Serbătórea Nașterii Domnuluí, adecă la Crăciunú. Nu vomú cerceta aici începutulú aceștii datine, nici ocasiunea care a făcutú ca să se nască. Vecimea ei este așa de bătrână ca și poporulú la care se afflă, și numele ei de *colende* arrată îndestulú de unde se trage. Acestú obiceiú pórtă în sine unú caracterú nevinovatú, populare și totú odată religiosú.

Cu mare întristare amú băgatú de sémă, că acestú obiceiú veciú și frumosú de a colinda, pe unele locuri a începutú a se rări, ear pe altele a încetatú cu totulú. Ore care să fie cauza ? Nu cumva copiií și fetițele seú junii, carií umbla din casă în casă colindându, aú făcutú escese și nerândueli, prin care aú datú ocasiune dregătorielorú ca să'í opréscă ? Ori póte că s'aú găsitú niscaíva Románi sfătoși carií aú crezutú, că poporulú românú se degradă printr' acéstă datină, și aú lucratú cu stăruință prin tóte mijlócele ca să facă să se rărăscă și să încete cu totulú ?

Datinele și obiceiurile unui poporú suntú atmosfera ce elú o resufflă în totú minutulú, suntú o parte din carnea și sângele lui, suntú așa zicându ciarú ființa lui. O singură perdere dintrânsele este o pagubă cu atâtú mai mare și mai periculósă, cu câtú esemplulú reú trage după sine altele și mai rele. Și apoi ce va fi în sevărșit de poporulú românú, când cu încetulú se va desbrăca de tóte datinele și obiceiurile se, pe care le'a moștenitú dela moșií și strămoșií sei, și pe care elú de sute de ori lea păstratú neattinse prin tóte furiele timpilorú trecuți ?

Așa este; o mulțime de aní și secolí au trecutú preste poporulú românú, o mulțime de revoluțiuni și cutremure politice iaú sgduitú esistința; cu tóte acestea elú a remasú cea ce a fostú de la începutul seú, și cea ce se vede astăzi. Elú se póte uita cu mândriă îndărăptú la timpii acei nenorociți, și la evenimentele acele cumplite care îi ammerința stingerea ființei, și cu fală póte zice: eú totú suntú ! Acésta are poporulú românú de a o mulțami numelú seú, limbei se, neravurilorú și datinelorú și obiceiurilorú se, de care s'a ținutú cu iubire, și pe care le a pestratú cu tărie.

Cu adevăratú popórele nu se deosebescú unele de altele decâtú prin aceste semne caracteristice mai cu sémă: prin numele ce'lú pórtă, prin limba care o vorbescú, prin neravurile ce le aú, și prin datinele și obiceiurile care le însoțescú în totú timpulú și în totú loculú. Aceste semne suntú de o însemnătate atâtú de mare pentru fiecare poporú, încátú ele îi esprimú natura, geniulú și caracterulú, ele îi înfățișează viața fizică și morale, și cu o vorbă ele îlú facú să fie ceea ce este. Desbrăcându se unú poporú de aceste semne, încétă de a mai fi ceea ce a fostú, își lapadă ființa și se póte zice că a muritú.

Datinele și obiceiurile și tóte câte facú pe unú poporú să fie acelú poporú și nu altulú, aú unú farmecú atâtú de mare asupra fiecăriuia omú care se naște, și care petrece în atmosfera lorú, încátú se întrupă cu dânsulú, și îlú însoțescú nedespărțitú în totú timpulú și în totú loculú. Care Românú, după o petrecere îndelungată în țeri străine depărtate nu s'arú estasia, când fără veste arú străbate la urecile lui o ariă de cântecú românú pe care îlú cunoște, seú vreocâteva vorbe din dulcea limbă ce a învățiatú deodată

cu laptele ce'la suptu dela muma sea? Cultura, cu tota puterea ce are de a scimba si a preface pe unu poporu, nu pote, șterge datinele si obiceiurile lui, ci numai le imbunătățește, le înfrumusețază și le nobilază, după stadiile culturei la care ajunge poporul.

Unu poetu veciu a zisu: homo sum, nihil humani a me alienum esse puto, adecă: omu suntu, și voiescu să amu tote câte suntu ale omului. Pentru ce să nu zică Românul: Român suntu și vreu să amu și să păstrezu tote câte suntu ale Românului? Știu că Românul cu mâna pe inimă recunoște că are multe ce aru trebui să lapede; dar pentru ce să începă tocmai dela colinde, care e o datină poporale, religioasă și nevinovată?

Sibiu 31. Decembrie 1852. Targurile așa numite de țeră se așteptă totu deuna cu nerăbdare, atâtu de către vânzătorii câtu și de către cumpărătorii. Timpulu celu uscatu din zilele trecute da dreptu tuturoru de a spera, că targulu de țeră alu Sibiului, din luna de după Crăciunu, va împlini dorințele și unora și altora; dar toți se înșelără în illusiunile loru. Targulu acesta de acum a fostu după cum se zice unu targu slabu ! Neguțatorii veniseră ca și altă dată; însă cumpărătorii se vedea foarte puținii, atâtu din cei mai de departe câtu și din cei din apropiere. Se pote ca ninsorea cu ploiă amestecată, ce a căzut u noptea și în zioa de targu, să porțe vina acesteii împregiurării neplăcute; dar nici în zilele dinaintea targulu nici în cele următorie nu se pre îmbulzia omeni ca altă dată. Se zice că nu se ține minte, de când nu s'a mai întâmplatu un asemenea targu slabu. Unii din negoțatorii veniți de pe affară se plângea, că n'au făcutu vânzare nici măcar atăta ca să potă plăti ciria drumulu !

Monarhia austriacă.

Cieluecele cele mari ce se ceru pentru zidire caselor în Viena, și ciriele cele ridicate ce se plătescu pentru cvartire, este unu reu care se simte de mulți ani, și care se zicea că provine din greșielele regulamentulu după care au a se face zidurile de case. Acestu regulamentu este din anul 1829, și acum este suppusu unei revisiunii, spre a se scimba și a se modifica după trebuință. După cum se sună, regulamenulu acesta va rămâne mai totu precum a fostu, și numai în unele puncte se va modifica, fără să se periculeze câtu de puținu soliditatea cu care s'au ziditu casele până acum. Tăria zidulu, care se cere întâiu de tote pentru zidurile solide, va pătimi puținică scimbare; dar de altă parte se va face îngrijire ca, pe cât se va poté, să nu se întrebuițeze lemne la zidire caselor.

– La sfârșitul anulu 1852. Austria are drumuri de feru în lungime de 247 mile; dintr'acestea 110. mile suntu umblătorie și 137. mile se afflă în lucrare. Aceste drumuri suntu ale statulu; dar mai sunt și 5. drumuri de feru private în lungime de 116½. mile, care tote se întrebuițază de publicu. Într'aceste se afflă trei drumuri de feru, în lungime de 41½. mile, la care se întrebuițază ca e ar nu mașine cu aburu.

– Generalele Ce. R. de călărime Antoniu Barone de Puhneru, care a fostu commandante generale alu Transilvaniei în timpul revoluțiunii magiare, a muritu în Viena și s'a îngropatu în 31. Decembrie trecut. Elu a fostu născutu în anul 1779 la Șemnițu în Boemia, și în anul 1799 își începu cariera militare, intrându ca Locotenente în guardia nobile magiară. În anul 1813. era capitanu, când, pentru o bravură ce făcu în bătălia cu franșoșii, căpătă ordinea Mariei Teresiei. În anul 1821. îl afflăm colonelulocotenente cu regimentulu se u în Neapole, unde se învrednici de mai multe ordine. În anul 1839. îl găsim LocotenenteMareșialu campestre în Italia și comendadore alu Ordinulu Leopoldinu.

În anul 1846 se denumi Consiliariu intim și Comendante' generale în Transilvania. Evenimentele din 1848 și 1849 îl găsiră într'acestă post, și ceea ce făcu el pentru tron și dinastiă, este neșters din suvenirea noastră. În urma serviciilor se ale celor însemnătorie, și a bravurilor ce a reportat, se denumi Generale de călărime și comandator al crucei Mariei Teresiei. În septembrie a anului 1849 se denumi Capitan al doilea al Guardiei întâia de Arcari. Dela anul 1840 a fost și proprietariu al doilea al regimentului 3. de pedestrim Carol Ludovic.

Dela marginile Bucovinei. Camera commerciale din Bucovina a adresat în zilele trecute către Ministeriul de commerci un raport, prin care arată numai starea comerțului și a industriei din Bucovina, ci tot de odată indigita și mijlocele prin care acestea s'ar pot ridica la o stare dorita. Mai întâi de toate camera își descoperă buna sé voință de a vedea înaintată învățatura industriale, de care Bucovina este foarte lipsita; căci, affară de o școlă reale mică, n'are alte institute de învățatură tehnică; apoi și învățatura de Dumineca ce se dă învățăcelor, este cercetată numai de un mic număr și foarte neregulat. De aceea camera roga pe Ministeriu, ca să aparobeză cererea de a redica în Gernovițu o școlă réle mare, și în Sucéva o școlă réle mică. Între altele, camera adduce înainte comerțul ce Bucovina are cu Moldova, unde se desfac o mulțime de fabricate austriace. Camera arată că carantina dela hotar numai împiedică comerțul cu Moldova; ci este și de prisos, căci carantinele principatelor depe linia Dunării dau grantia destulă. Către acesta camera cere, ca să se întocmescă o comunicațiune de poșta cu carul către Iași și Galați, și să se îmmulțescă mersul poștei care duce scrisori în Moldova; asemenea să se facă și pe drumul către Transilvania. (Loidul).

Franția.

Paris 4. Ianuariu. O gazetă bine informată cuprinde următoriele: Ambasadori Austriei și Prusiei au primit noile lor scrisori accreditive, și le vor da numai decât împăratului Ludovic Napoleone. Accreditivele rusești se așteptă să sosesc astăzi în Paris. Avem cuvânt de a crede, că recunoșterea împărăției franceze de către puterile nordice s'au făcut fără nici o condițiune, dăduse totă încrederea declarațiunilor de pace ce le descoperă împăratul. Mai încolo auzim, că cele trei scrisori de recunoștere sunt compuse într'aceeași formă, și cei trei Suverani se adresază către Napoleone III. cu titlul de „frate”. Când s'a suit pe tron Ludovic Filip, cele trei puteri nordice se adresară către dânsul numai cu titlul de „Sire.”

– În zilele trecute se publicase în Paris o broșură intitulată: „Hotarele Franței,” în care se arată, că Franția spre ași face hotare naturale, trebuie să cuprindă Belgiul, niște provincii germane supuse Prusiei și Savoia. Se zice că această broșură s'a publicat cu știrea împăratului Napoleone, fiind că n'avea nici timbrul legiuit pe dânsa. Monitoriul, care este gazetă oficială, face cunoscut, că guvernul francez n'are nici un amestec cu autori acelei broșure, căci spiritul ei e străin atât de cugetele împăratului, cât și de politica pe care a proclamat-o. (Loid)

– Decând Napoleone s'a proclamat de Împărat, mai în toate zilele se fac schimbări mari în toate ramurile guvernului și ale casei imperiale. Într'o zi se fac schimbări în armată, și o mulțime de oficiali și generali înainteză în ranguri; într'altă zi se fac modifițiuni în administrațiune și justițiă; într'o zi se

organisează și se ocupă posturile curții; într'altă zi se împarte ordinele legiunei de onoare la militari și civili. Tote aceste fac în popor impresiune mai rece se mai caldă. Decretul însă, prin care fostul rege Ieronim și posteritatea lui se declară de moștenitori ai coroanei imperială, când s'ar întâmpla ca Ludovic Napoleone să fie fără moștenitoriu drept s'eu adoptiv, a făcut o impresiune rea numai asupra corpului diplomatic, ci și asupra publicului. Deși Franța nu e o țară unde moralitatea să fie mai mult prețuită decât într'alta; dar 18. ani de guvernul al lui Ludovic Filip a învățat pe Franțosi ca să respecte regularitatea și virtutea viații private, care dă lustru puterii celei mai înalte. Ciar vrăjmașii lui era siliți să strige în privința acesta: Ce tată ! Ce soț ! Despre Ieronim și despre fiul se, Franțosii au cu totul altă opinie; apoi oare dreptate? ori este prejudiciu? îndestul că majoritatea poporului are antipatii către oare care persoane care vor purta titlul de: Principi imperiali. (Gazeta de Augsburg).

– Peste puțin timp Algeria încă va avea drumuri de feră. S'au format niște societăți în privința acesta, care au depus capitalele trebuțios, au căpătat voiă, și au trimis Ingineri ca să facă plane definitive. Un drum va fi dela Filipeville până la Constantina, într'o depărtare de 22. ore; altă linie de drum va fi dela Algir la Blidah, în depărtare de 12. ore; și al treilea drum dela Arzev la minele de sare;

Anglia

London 3 Ianuarie. Cea mai mare parte a Gazetelor își exprimă bucuria despre înciegarea Ministeriului. Ciar și organele acelea care nu și promis lucruri mari dela dezvoltarea reformatoaria și progresivă a Angliei, privesc repede cădere a ministeriului Derbi ca un semn învederat, că nu e cu putință ca Anglia să meargă îndărăpt se măcar să ste pe loc.

– După legile Angliei, Ministrii cei noi trebuie să se allégă din nou în parlament. După știrile primite mai toți Ministrii, cari venira acum la cărmă, se realeseră.

– Se trimit bani necontenti în Rusia. În septemăna acesta s'au trimis aproape 400,000 lire. Acești bani se trimit spre a se cumpăra grău. În septemăna din urmă se cumpărară 100,000 masure anglice (Loid).

– În Anglia circulă pe totă zioa 95,000,000 esemplare de gazete; în Statele unite din America cu populațiune mai mică circulă pe totă zioa: 1,130,000,000.

– Measurele de apărare ce guvernul le pune în lucrare în tăcere, nu se mărginesc numai pentru pământul Angliei; ci asemenea îngrijire se face și pentru Irlanda. După cum se aude, Dublinul și Limericul se vor pune în stare de apărare, întărinduse corpurile de artilerie. Baterii și redute se ridică la toate punctele marginilor, care se par a fi espuse la atacul unui vrăjmaș străin. În Eniscilen se fac pregătiri pentru a zidi casarmuri mari și întărite. Fiindcă legea cea nouă de miliție nu se aplică și la Irlanda, de aceea aici este trebuință de o garnisonă regulată mai mare.

Țara românească.

Gazeta „Vestitoriul românesc” din 24. Decembrie cuprinde o corespondință dela Giurgiu, din care înțelegem că, Orașanii dintr'acest loc, pătruși de recunoștință pentru înaltele cugete și mântuitoarele faceri de bine cu care Principele domnitoriu a îndatorat acel oraș, scăpându'lu de

în necăciune prin șosea ce a stăruită a se face încă decândă' lă se affla Ministru ală trebeloră din lăuntru, printr' o declarațiune spontaneă aă hotărătă a ridica ună monumentă întru onóraea Sea și a' lă așșeza ciară la acea șosé. Principele neacultândă și cu ocasiunea acésta decătă de glasulă binelă comune, n' a voită a priimi acélă omagiă atătă de multă meritătă; ci mulțămindă Orașulă pentru simtimentele lui, a poruncită ca baniă din contribuțiune pentru monumentă, să se destine pentru altă folosă ală orașulă. De multă timpă se se simția trebuința desciderii unei piațe la capetulă târgulă; așia dar orașaniă aă hotărătă ca cu baniă monumentulă să cumpere loculă trebuingiosă și să întocmescă acea piață. În 4. Decemvrie, zioa aniversariă a Principelă, se inaugură piața cu o solemnită mare, și ise dete nume de „piața' Stirbeiă.

– Gazeta Vestitoriulă românescă descide prenumerațiune și pe curgătoriulă ană, care este ală 18' le ală vieții sele. După ce promite că se va publica totă subt acestă nume, și se va tipări cu slove noue și citețe, appoi zice că se va scrie în limba care aă vorbită o părinții de maînainte; căci acéstă gazetă nu e Gramatică ca să înnoiască și să îndirepteze limba, care este lucru ală scólei și ală Profesoriloră.

– Din tipografia redacțiunei Vestitorulă va eși peste puțină Almanahulă statulă țerei româneșă pe anulă 1853. împodobită cu portretulă Principelă domnitoriă, desemnată de artistulă Satmari. Pelângă calendariă, Almanahulă acesta va cupprinde personalele înaltei stăpânirii, ală sfatului administrativă, ală ministerieloră și altele. Prețulă unui esemplare este 3. țvanțigă.

Turcia.

Saraievo 1 Ianuariă. Stégurile proroculă suntă înălțiate în maă multe piațe, spre a stringe voluntari în contra Montenegriniloră. Acésta se face obicinuită numai în acele împregiurări, când se ciamă poporulă mahometană la arme în contra giauriloră. Cu tôte că e mare numărulă voluntariloră cariă se adună sub stégurile lui Mahometă; dar guberniulă Bosnei întrebunțiază și silă spre a stringe maă mulți luptători. Omeră Pașă și Osman Pașă pornescă din Scutari, ear generalii Ibrahimă, Ismailă și Derviș Pașă plécă din Mostară către Montenegro. Trupele regularie, care staă sub comanda acestoră trei generalii din urmă, se suie la 8000. affară de voluntari. Derviș Pașă a plecată de trei zile din Saraievo la Mostară și a trasă la sine tôte trupele. Se aude că ținutulă dela Focșă numai e secură din caussa escursiuniloră Montenegriniloră. După știrile primite până acum, trebele Turciloră nu staă pré bine. Aici aă sosită răniți, atătă soldați regulari câtă și voluntari dela câmpulă bătăliei.

Pregătirile cele face Pórta în mesură mare potă să dée lucruriloră altă față. Din tôte părțile înainteză trupe, și fanatismulă Turciloră nu e maă mică decătă ală Montenegriniloră. Dar de și voră poté Turciiă pătrunde în munții Montenegriniloră, cu anevoiă se vor poté ținé multă acolo, din cauza lipsei de hrană. Se aude de secură, că între trupele de voluntari din Albania se afflă mulți Magiari turciți, cunoscuți din revoluțiunea trecută, cariă sub stégurile lui Mahometă voră a se bate cu fostii frați creștini. (Loidă).

– Guberniulă turcescă, spre a învinge maă cu înlesnire pe Montenegriniă, a pornită o flotilă pe marea Adriatică, și a declarată țermii Albanii în stare de blocă. După mesura acésta ce s' a luată se vede, că Sultanulă voește a încide marginile aceste pentru ca să nu vină Montenegriniloră vreună ajjutoriă de undeva, nici să li se pótă adduce arme și munițiune. Dar se pôte face întrebare: în contra cariă poteră s' a hotărătă bloculă țermiloră acelora? Nu e de crezută că Sultanulă s' ară teme de amestecarea Angliei seă Franției în trebele Montenegriniloră; căci aceste poteră n' aă recunoscută independenția loră. Așia dar este învederată că blocada este în contra Austriei și Rusiei, pentru ca poterile acesté să nu pótă ajjuta pe

Montenegrii. Cu adevărată nici Austria n'a recunoscută independența acestora, și când ar fi apelați spre acesta, oar face nu din interes pentru statul Montenegrinilor, ci pentru ca să dea Porții o lecțiune pentru purtarea ei în timpul revoluțiunii magiare. Când ar vră Austria să dea ajutorii Montenegrinilor, pôte face aceasta cu totă flota turcască din marea Adriatică. La Cattaro pôte să vândă Montenegrinilor arme și munițiune cu totă înlesniré. Austria într'adevăr nu pôte să se bucure nici pentru mișcarea Montenegrinilor, nici pentru revoluțiunea ce se zice că este să prorumpă între creștinii de ritul grecesc din Turcia. Austria din privința umanității și a ridicat totdeuna glasul în contra apăsării creștinilor din provinciile turcești; dar în privința Montenegrinilor o sfătuește politica sea să se pörte cu neutralitate. (Gazeta univ. de Augsburg).

– Gazeta Sârbescă „Sârbsci dnevnici“ din Nașațu în Sremu a arrătat de multu timp simpatii către Montenegrii, și către ceilalți slavii consângenii din imperiul otoman. Fiindcă acum mai în urmă a invitat la arme pe acei supuși ai Porții, cu care Austria se află în legătură de prietenie; a pretins că Sârbiilor affară de Montenegro se află gemându sub jugu strein, și a ficțiunat și alte fapte neadeverate: Ecselenția sea Gubernatorele miliare și civile alu Voivodinei și Banatului temeșianu a găsit de cuviință, ca să dojenescă pentru întâia oară pe Redactorele acelei gazete. (Gazeta Timișoarei).

America.

Este cunoscut că în California s'au găsit niște mine bogate de aur, de unde acest metal se scote în forțe mare cățătime, și unde allergă omenii din toate părțile lumii spre a se îmbogăți ciar și din Cina. După știrile ce au venit afflăm că cinezii ce sunt aici, pe la începutul lui Noemvre au sfințit un templu idolului la care se încină. În vârful despre resăritu alu templului falfăia stégul cel roșu alu Cinei. Către 9. ore dimineta a început serbătorea cu aprinderea unui foc mare de artificii. Doe icone urâte de idoli se așeziară la treptele templului. După acesta intrară cinezii cu procesiune mare în templu între pușcături nebune. Templul are forma unei curți pătrate, în laturele căria sunt lăcuințele popilor. Dinpotriva intrării templului era așezată o estradă unde sta popii și unu orcestru, a căria larmă numai urecile cinezilor o potea sufferi. Popii îmbrăcați în mătasă înaintară către altariu câte doi doi cu multe ceremonie, făcură o rugăciune cu coruri, după care se arrată o păpușă, care este idolul templului și zeitatea lor. Popa cel mare ținu o cuvântare către dânsul, și appoi începură toți a juca înpregiurulu altariului între musica și larma cea mai sgomotósă. După ce se accățară sfintele table și popa cel mare mai făcu o rugăciune, începu earășii musica, resunară pușcături, se aprinseră ear focuri de artificii și așa se isprăvi serbătorea.

Literariu.

Unul dintre junii români, studiosi în Gimnasiul evangelic din Sigișora, cu ocasiunea prenumerării la fôia noastră, ne trimite următoria poesiă, ca de o vom găsi demnă, să'i dăm loc în colonele fôiei. Nu suntem nici decum lacomi de laude pentru întreprinderea noastră, la care tinerul nostru face allusiune; și nu o publicăm aici ca să ne fălim cu ceea ce n'am meritat. Motivul nostru este numai și numai ca să încuragem un talent tiner, care, de se va desvolta după începutul despre care ne dă probă, promite românimii încă un poet. Iată poesia după cum ne a trimis'o.

Salutare la Telegraful român.

Tu, dulce resunet, vestind Romănimii
Că nóptea trecu, că zioa sosi;
Tu, stéoa amică ce întunecimii
Adducí a aurorei hilare solii:

O, fii salutată și ear salutată
De unū simții și de unū cugetū, de unū suffletū romanū!
Pășește cu laudă în calé'ți semnată,
Lumină clădirii binelui umanū!

Trezescăse odată de a sea latargiă
Romanulū! salute unū timpū mai seniorū !
Cupprindă în brațe commerciū, industriă,
Cupprindă știința, ceresculū odorū !

Attuncí se ridică crescândū romănimea,
Precum unū gigante din somnū deșteptatū;
Attuncí ai va råde și viitorimea,
Ca raza de sóre pe câmpū prelucratū.
Attuncia simțindū va să binecuvinte
Romănulū pe voi, pré vrednicí bărbați,
Ce'n nobilulū ciiclu a unū părinte,
Îi luminați calea și mână îi dați.

Amū fi doritū ca să fimū văzutū și altă probă de poesiă lucrată de acestū tinerū, spre a poté judica mai bine processulū musei sele. Din acésta ce vedemū pentru întâia óră ni se pare, că tinerulū arū avé ciāmare către artea divină. Fantasia i se vede viă, simțimentulū nobile, gustulū în formare și artea în drumulū desvoltării. Spre a'și cultiva talentulū iamū pofiti ca să citescă multū pe poeții veci classicii; dar poesia sea să șio modeleze după poesia popórelorū romane, Italiani, Franțosi, Spaniolí ș. ce. l. Precătū își va înavuți mintea cu idee și cunoștințe solide, pre atâtū să'și formeze inima după principele estetice. Dar pe lângă acestea să nu uite a cultiva limba națiunale în care are să'și resuffle inspirațiunile poetice, pentru ca să nu facă nicí odată limba slavă poesiei, precum nicí poesia slavă limbei. Ne bucurămū de aceste începuturi norocite ce vedemū la dânsul, și dorimū ca să ia în nume de bine povețele ce i le dămū. Poftindū'i din inimă înaintare și desvoltare totū mai mare și mai solidă, îlū încredințămū că cu plăcere vomū primi totūdeuna în colónele nóstre asemenea cercării poetice, care ne dau multă speranță. Maste, puer, virtute esto: Sic itur ad astra !

Correspondință.

D. I. M. din Hălmașiul mare. Nunumaî vomă primi cu bucuriă orî ce știre interesante ni se va trimite din părțile acelea; ci te rogămă, precumă amă rogațu în provocațiunea noastră pe tótă înțelligința română din orî ce parte, ca să ne sprigine într'acéstă întreprindere.

Cursulă baniloră la Viena în 8. Ianuariu. Calend. noă.

Aurulă _____ 114 $\frac{3}{4}$

Argintulă _____ 109 $\frac{3}{4}$

Redactor respunzetoriu: **Aaron Florian.**

Editura și tipariulă Tipografieî diecesane.